



ג ו ט  
ש צ ת

דף פרשת שבוע

פרשת וארא

יוצא לאור ע"י רבנות ק"ק פראג № 126

בס"ד כ"ז טבת תשס"ח 4.1. - 5.1.08

17:09 \*

15:55

© 2007 Rabbi Kalman Packouz and Aish.com

# PARAŠAT VA-ERA

## Dvar Torah

based on *Growth Through Torah*  
by Rabbi Zelig Pliskin

### The Torah states:

And Pharaoh sent word and summoned Moses and Aaron. He said to them, 'I have sinned this time. The Almighty is righteous. I and my people are wicked! ... I will let you leave. You will not be delayed again.'

**Shortly thereafter,** Pharaoh refused to let them leave.

**Why did Pharaoh change his mind once the pressure of the plague was removed?** Rabbi Noson Tzvi Finkel of the Mir Yeshiva explained that Pharaoh viewed suffering as a punishment. That is why he said, "The Almighty is a righteous judge and His punishment is fair because I have done evil."

**The reality** is that there is a strong element of kindness in the suffering that the Almighty sends to us. In part, it is a divine message that we have something to improve. The goal of suffering is to motivate a person to improve his behavior. Pharaoh viewed suffering only as a punishment. Therefore, as soon as the punishment was over, he changed his mind and refused to let them leave.

**Our lesson:** View suffering as a means to elevate yourself and you

will find meaning in your suffering. Try to accept it with love and appreciation. While there is still pain involved, it is much easier to cope. Whenever you find yourself suffering, ask yourself, "How can I use this as a tool for self-improvement?"

## יסודות האמונה הנלמדים מהמכות

הרב יורם אליהו

פרשיות השבוע אשר אנו קוראים מידי שבת לא נועדו רק לספר לנו את ההסטוריה שעברה עלינו מאז נהיינו לעם, אלא הן באות ללמד אותנו את עיקרי אמונת ישראל ותורה. ולכן עלינו להעמיק מבטנו וללמוד מה באה כל פרשה ופרשה ללמדנו, איזה יסוד מיסודות התורה עלה מהפרשה ואשר אנו יוצאים מצוידים בו לאחר קריאתה בשבת.

בפרשתנו מופיעות המכות שקיבלו המצרים, ובמבט שטחי נראה שהם נועדו להעניש את המצרים ולנקום בהם על כל הצרות אשר עשו לנו. אך מבט עמוק יותר מגלה "שהמכות לא היו רק עונשים, אלא בעיקר גילויים. המכות ענשו וגם לימדו, כל מערכת המכות היתה שורה של לימודים שלפרעה ולמצרים באו להודיע מה שלא נודע להם עד כה, ולבני ישראל היו מיועדים המכות להמחיש את עיקרי אמונתם המקובלים אצלם עד כה מדור לדור" (מן הבאר' לרב בר שאול עמ' 53). על פי זה מסביר הרמב"ן בסוף פרשת בא, מדוע בכל כך הרבה מצוות מצווים אנו להזכיר את יציאת מצרים, כך בקדוש שבת ויו"ט אנו אומרים "זכר ליציאת מצרים" וכך בתפילות השבת והחגים, כך נכתב במזווה שעל הפתח וכך בכל יום שחרית וערבית בקריאת שמע.

שמעת היות ע"ז בעולם מימי אנוש החלו הדעות להשתבש באמונה. יש שכופרים בעיקר ואומרים שהעולם קדמון, ויש שמכחישים את ידיעתו הפרטית ואומרים: איכה ידע אל ויש דעה בעליון; ויש שמודים בידיעת ה' אך מכחישים בהשגחה ואומרים עזב ה' את הארץ, וכאשר ה' בוחר בעדה או ביחיד ויעשה עמהם מופת בשינוי מנהגו של עולם וטבעו יתברר לכל ביטול הדעות האלה כולם, כי המופת הנפלא מורה שיש לעולם אלוך מחדשו ויודע ומשגיח ויכול. ומיוחד המופת הזה אם קדמה הודעה מפי נביא על הופעתו כי מזה מתברר עוד אמתת הנבואה שה' מדבר עם האדם ומגלה סודו לעבדיו הנביאים", ובכך אומר הרמב"ן "תתקיים התורה כולה, ונמצא שהאותות

והמופתים עדים נאמנים באמונת הבורא ובתורה כולה".

את עשר המכות חילק ר' יהודה לשלוש חטיבות ואף נתן בהן סימנים דצ"כ עד"ש באח"ב.

אחד הנימוקים לחלוקה הזאת הוא שבכל מכה ראשונה משלוש החטיבות מופיע פסוק אשר במרכזו עומדת המילה "תדע" ולכל פסוק כזה מעמיק הרב בר שאול ומגלה לו שיש משמעות של גילוי עיקר מעיקרי האמונה.

הזכרנו את שיטות הכופרים שהביא הרמב"ן והן מתחלקות לשלושה. יש שכופרים במציאות ה' ואומרים שאינו בנמצא. יש שמודים שהוא נמצא אך כופרים בהשגחתו בארץ. ויש שמודים שהוא קיים ומשגיח אך יש עוד אלקים כמוהו חלילה. ואם כן, מסביר הרב בר שאול במכת הדם הראשונה, בסדרה הראשונה נאמר "כי אני ה'" ללמד על "עצם האמונה במציאות ה' יש כאן את עצם המושג הטהור של אמונה בה' בלי כל ערבוב של ערפילי האלילים".

במכת הערוב, שהיא תחילת הסדרה השנייה נאמר "כי אני ה' בקרב הארץ", כלומר, אף על פי ששכינתי בשמים גזרתי מתקיימת בארץ – בתחתונים, והוא שליט ומשגיח בקרב הארץ".

בתחילת הסדרה השלישית במכת הברד – באה הודעה שלישית "בעבור תדע כי אין כמוני בכל הארץ" כלומר האמונה בייחוד השם יתברך וקבלת מלכות שמים וכמו שניסח זאת החינוך במצוה תיז "שנצטוונו להאמין כי השם יתברך הוא הפועל כל המציאות, אדון הכל, אחד בלי שום שיתוף, שנאמר "שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד – כלומר ה' שהוא אלוקינו אחד הוא". נלמד להתבונן בעיקרי אמונה אלו להתחזק בהם ומהם, עד שנזכה לקיום ההבטחה של "והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד".

© כל הזכויות שמורות למכון מאיר

PNINEJ HALACHA  
rav Eliezer Melamed

## ŠABAT

(pokračování z minulého čísla)

I, 10: PRÁCE, KTERÉ ZAČNOU PŘED ŠABATEM A POKRAČUJÍ NA ŠABAT  
Je povoleno začít na erev šabat práce, které se samy dokončí během šabatu. Je například dovoleno položit na platu hrnec s neuvařeným jídlem, aby se dovařilo během šabatu. Stejně tak je povoleno namočit látku do

nádoby s barvivem, aby se nabarvila během šabatu. A to proto, že šabatové zákazy se týkají jen činností, které člověk dělá na šabat, a ne prací, které se během šabatu udělají samy. Bejt Šamaj sice soudí, že tak jako má člověk prikázáno, aby na šabat odpočívala jeho zvířata, má prikázáno, aby na šabat odpočívaly i jeho nástroje; ale halacha je jako Bejt Hilel, tj. zákazy se nevztahují na nástroje, a proto je povoleno začít vykonávat s nástroji práce, které se na šabat dokončí samy.

Je například povoleno nastavit na erev šabat časový spínač, aby na šabat podle potřeby vypínal a zapínal světla, jelikož spínač světla vypíná a zapíná sám bez asistence člověka. Další příklad: některé stroje jsou po mnoho dní neustále v činnosti a jakékoli přerušení jejich provozu by způsobilo velké ztráty. A tak, pokud nehrozí, že by nějaký Žid musel stroj na šabat znovu spouštět nebo opravovat, není nutno před šabatem jejich provoz přerušovat.

Jen co se týče spouštění mlýna nebo dalších strojů, které při práci vydávají velký hluk, je *machloket* mezi *amorajim* (Šabat 18a). Podle rav Josefa to není zakázané, protože stroj je spuštěn před šabatem (a tak rozhodli halachu Rif, Rambam a Rabejnu Tam). Naproti tomu podle Raby chachamim spouštění takových strojů zakázali i na erev šabat, protože mletí obilí vydává velký hluk, který uráží důstojnost šabatu (a tak rozhodli halachu Tosfot, Roš, Rabejnu Chananel a Sefer Micvot Gadol).

I v dnešní praxi je rozhodnutí v této halaše nejednotné. Šulchan Aruch uvádí (252, 5), že vzhledem k tomu, že na šabat nevykonáváme žádnou zakázanou činnost, může hlučný mlýn mlít i na šabat. A totéž platí pro hlučné tovární stroje, pokud jsou spuštěny před šabatem. Ale podle Remy je lepší řídit se *lechatchila* přísnějším

soudem a hlučné stroje před šabatem nespouštět. Ale v případě hrozící ztráty nebo velké nutnosti i Rema rozhodl, že se lze řídit mírnějším soudem.

I, 11. JESTLI MŮŽE NA ŠABAT ZŮSTAT V PROVOZU ZAVLAŽOVÁNÍ NEBO RÁDIO SPUŠTĚNÉ PŘED ŠABATEM

Zavlažování zahrady je na šabat zakázáno, protože podporuje růst, a to je forma jedné z 39 kategorií práce zakázaných na šabat, kategorie „setí“ (jak bude vysvětleno v kapitole XIV, 5). Je ale povoleno spustit před příchodem šabatu zavlažovací systém zahrady nebo pole, přestože zavlažování bude pokračovat i po příchodu šabatu. Protože je obecným pravidlem, že *micva* šabatu se vztahuje na člověka, a ne na jeho věci, a pokud člověk sám na šabat žádnou práci nevykonává, není třeba zakazovat, aby v práci pokračovaly jeho věci. A to i podle *machmirim* [tj. těch, kteří se kloní k přísnějšímu soudu], kteří zakazují spustit před šabatem hlučný mlýn, protože hluk uráží důstojnost šabatu. A zavlažování – a to dokonce i rozstřikovačikromě toho není považováno za práci natolik hlučnou, aby urážela důstojnost šabatu. Jakmile zahrada nebo pole dostanou potřebnou dávku vody, je povoleno přívod vody uzavřít.

A teď co se týče spouštění rádia před šabatem, aby bylo možné ho poslouchat i na šabat. I v případě, že je rádio spuštěno před šabatem a na šabat se s ním už nic nedělá, je všem *poskim* poslední doby jasné, že je to zakázáno. Z několika důvodů. Pokud se jedná o stanici, ve které pracují jen Židé, tak tito Židé *mechalelim* šabat, a je zakázáno mít užitek z věcí, při jejichž vzniku došlo k *chilul šabat*. Ale i pokud se jedná o stanici, ve které pracují sami nežidé, je jasné, že je to *asur*. Zaprvé je to znevažování a urážka důstojnosti šabatu [ze strany židovského

posluchače] (je to horší než spuštění hlučného mlýna, protože mlýn vydává hluk sám pro sebe, zatímco tady Žid sedí a naslouchá hlasu vycházejícímu z rádia). A zadruhé je to jako *ma'ase chol*, zakázaná všednodenní činnost, a tak jako chachamim zakázali na šabat mnoho dalších různých činností, protože jsou podobné činnostem všedního dne, tak je na místě zakázat i poslech rádia. A podle některých je dalším důvodem obava, aby v případě poruchy rádia nebo rušeného příjmu nezačal někdo přístroj spravovat nebo ladit; podobně jako je tomu například u hraní na hudební nástroje, které je zakázáno ze stejného důvodu.

A totéž platí pro televizi. A totéž platí i pro spouštění televize nebo rádia pomocí časového spínače (*ša'on šabat*).

© 5767 rav Eliezer Melamed

doplnění:

## TELEVIZIA BE-ŠABAT

(*ŠU" T Šeilat Šlomo* - Otázky a odpovědi, rav Šlomo Aviner. III, 104):

**OTÁZKA:** Poslední dobou se v naší domácnosti stalo zvykem nechávat na erev šabat zapnutou televizi, a můj otec se na ni dívá i na šabat. Televize je umístěná v postranní místnosti, takže neruší ostatní členy domácnosti. 1. Je halachicky zakázáno televizi takto sledovat? A pokud ano, proč? 2. Ať tak či onak, mým úmyslem je tomuto stavu zabránit, protože si myslím, že je to těžká a vážná rána na oddělené [*kedoša*] šabatové atmosféře. Co mám dělat? (Ještě musím dodat, že můj otec má rabínskou smichu.)

**ODPOVĚĎ:** Na šabat je sledování televize a poslouchání rádia samozřejmě zakázáno, a to z několika důvodů: 1. Užitek z *chilul šabat*, kterého se dopouští zaměstnanci stanice. 2. Naslouchání hlasu prostřednictvím přístroje, který je k tomu určen – to je stejné jako zákaz poslechu hudby. 3. *Ziluta d-šabta*, neúcta

k šabatu, protože tento hlas narušuje šabatovou *kedušu*. 4. Může dojít k tomu, že někdo vypne, zapne.

I kdybychom poslední tři body zpochybnili -a v tom případě by bylo povoleno sledovat nežidovské vysílání z *chu"l*-, je zcela jisté, že je zakázáno dívat se na věci jako *křira* [něco, co popírá základní hodnoty Tóry], *lecanut* [věci, jejichž primárním smyslem je uspokojení pudové touhy se bavit, tj. většina televizních programů], *choser cni'ut* [absence studu], *lašon ha-ra* apod.

Váš otec toto všechno musí vědět, a pokud to dělá, není to důsledkem nevědomosti, nýbrž slabosti vůle. Takže pokud to chcete změnit, budete nejprve nutno zjistit, co tuto slabost způsobilo – jestli je to nuda, bolest v srdci, duševní napětí nebo něco jiného.

další doplnění:

## STUDIUM GEMARY – PROČ?

### 1. TALMUD

(z knihy *Chajej Olam*, rav Šlomo Aviner) Původním jménem gemary je Talmud, jak je řečeno (Kidušin 30a): třetinu času *mikra* [Tanach], třetinu *mišna*, třetinu *talmud*. A podobně v *berachot* před *kriat šma*: *kol divrej talmud toratecha*. A kvůli křesťanům se Talmudu začalo říkat gemara. *Nocrim* nejen že nás vyháněli, nejen že nás vraždili, nejen že nás znásilňovali, ale ještě pálili to, co utvářelo naše životy a naše radosti – studium gemary. Několikrát se stalo, že zabavili a svezli na hromadu všechny gemary, které se zrovna nacházely na území jejich států, a spálili je. Například v době rabi Jechiela z Paříže, jednoho z *ba'lej tosfot*, který potom vystoupal do Erecu, a rabi Mošeho z Coucy, autora *Sefer Micvot Gadol*, naplnili dvacet čtyři povozy gemarami a spálili je. Hovoří o tom jeden z pijutů mezi *kinot*, které říkají aškenazim na *tiš'a be-av* (pijut „*Ša'ali serufa ba-eš'*“) který napsal

Maharam z Rothenburgu. Později to udělali ještě několikrát, a dokonce zakázali tisknout gemary nové. Nakonec k tisku svolili – výměnou za horentní sumu peněz-, ale s podmínkou, že se tomu nebude říkat Talmud, protože slovo Talmud v nich budí neobyčejnou zlost. Od té doby se Talmudu říká gemara. Nenáviděli *Am Jisrael* a nenáviděli Talmud. Když chtěli antisemité zvýraznit postavu nenáviděného Žida, říkali: „talmudický Žid“. Je to zároveň to i to -*jahdut* je Talmud a Talmud je *jahdut*. Tato kniha – to je *jahdut*. [...]

### 7. I OBYČEJNÝ ŽID MUSÍ NĚJAK ŽÍT

Třeba řeknete: „No, ty pořád mluvíš jenom o *talmidej chachamim*, ale já nejsem talmid chacham ani se jím nejspíš nestanu. Já budu vždycky jen obyčejný Žid.“ To je jedno. I když budeš obyčejný Žid (*jehudi pašut*), život není jednoduchý (*chajim ejnam pšutim*). I jako obyčejný člověk budeš muset činit mnohá rozhodnutí, závažná rozhodnutí. Proto potřebuješ *roš talmudi*, hlavu, která se umí učit, která dokáže vyjasňovat, namítat a námitky řešit. Gemara je plná *machlokot*. Je to matoucí, složité. Je *machloket*, je *machloket* uvnitř *machloket*, je *machloket* jestli je *machloket*, a je *machloket* o čem je *machloket*. A z této spleti není úniku, protože taková je **skutečnost**. *Machloket* není vynálezem *chachamim*. *Machlokot* existují – protože i ve skutečnosti jsou věci složité a komplikované a obsahují složky, které si navzájem protirečí. [...]

22. „DOKUD JE NEDONUTIL HOROU OBRÁCENOU JAKO DŽBER“ – KVŮLI ÚSTNÍ TÓŘE Midraš Tanchuma: „Izrael nepřijal Tóru, dokud je Ha-Kadoš-Baruch-Hu nedonutil horou [Sinaj] obrácenou nad nimi jako džber, jak je řečeno (Šmot 19, 17): *stanuli*

*pod tou horou*. A řekl rav Dimi bar Chama: Ha-Kadoš-Baruch-Hu řekl Izraeli: pokud Tóru přijmete, tím lépe, a pokud ne, na místě bude váš hrob. A pokud řekneš: Neobrátil nad ně horu kvůli *tora še-bi-chtav*? Když jim řekl, jestli přijmou Tóru, a všichni na to odpověděli *na'ase ve-nišma*, nebylo to proto, že nevyžaduje námahu ani trápení a není ji moc?“ O Tóře *še-bi-chtav* řekli *na'ase ve-nišma*. Tu byli ochotní se učit, to jde snadno, příběhy, Tanach s nadhledem, Tanach z pohledu, Tanach naslepo. Aby Kohen Gadol na Jom Ha-Kipurim v noci neusnul, předčítá se mu Tanach, protože Tanach je snadný a čtivý (Joma 1, 6). Tanach je *na'ase ve-nišma*. A co *tora še-be-al-pe*? To ne, tu nejsme ochotni přijmout. Tak vy nejste ochotni přijmout? Tady bude váš hrob. - No dobře, tak my to teda přijmeme. Jinak řečeno, už když Ribono-Šel-Olam daroval gemaru, řekli: gemaru se učit nechceme.

To je starý problém, to nezačalo v době rava Tanchumy. Už když Ribono-Šel-Olam daroval gemaru, řekli: ne ne, to není nic pro nás. Co nadělaš, *tora še-bi-chtav* nevyžaduje námahu, není potřeba se tak moc snažit, abys jí rozuměl.

„A když řekneš: co jestli nad ně horu neobrátil kvůli *tora še-be-ale-pe*? Řekl jim [HKB“H] o tóře *še-be-ale-pe*, že je v ní plno podrobností snadných i těžkých *micvot*, je silná jako smrt a její žárlivost těžká jako *še'ol* [viz poslední kapitola Šir Ha-Širim].“

Je to těžké jako smrt, ubíjí tě to. A proto jim HKB“H musel pohrozit, že pokud ji nepřijmou – na místě bude jejich hrob. Ale proč se to tedy učit, když to ubíjí? Cožpak chceme zemřít? Chceme snad do *še'olu*?

„Protože se ji může učit jen ten, kdo miluje HKB“H celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou silou.“

## 23. MILOVAT

## RIBONO-ŠEL-OLAM

To je to, co jsme řekli [v jiných kapitolách] – *chešek*, touha, chuť. Musíš milovat *Ribono-Šel-Olam*, a pak budeš chtít studovat Tóru *še-be-ale-pe*, tehdy budeš chtít přiblížit se לשכינה. To neodporuje pedagogickým prostředkům, ty jsou samozřejmě potřeba, v gemaře je plno pedagogických metod (viz např. Eruvin 51-52), ale základem je *ahava*, jak říká midraš: „Protože se ji může učit jen ten, kdo miluje HKB“ *H* celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou silou, neboť je řečeno, *ve-ahavta, miluj H', svého Boha, celým* [nebo: „každým“] *svým srdcem, celou svou duší* [nebo: životem] *a celou svou silou* [nebo: majetkem].“

Jak milujeme H' ? Někteří lidé poslouchají nahrávky chasidských písní a myslí si, že milují H'. To nestačí – milují muziku, toť vše. To nemá nic společného s H'. Nic proti muzice: pokud je to košer nahrávka, která nebyla ukradena, nelegálně okopírována, košer muzika, košer slova a košer zpěvák – je to v naprostém pořádku. Ale není to *ahavat H'*.

„Odkud se učíš, že tato *ahava* je studium? Podívej se, co je napsáno dále: *ta slova, která ti dnes přikazují, budeš mít na srdci*. To je *talmud*, který je na srdci. *A budeš je stálým opakováním učit své syny* – to je *talmud*, který potřebuje neustálé opakování.“

Tak jak tedy milovat H' ? Tak, že se učíš slovo H', a samozřejmě je i realizuješ. [...] Rambam v Sefer Micvot říká (*Micvot Ase* 3): „*Ve-ahavta et H' elokejcha* – jak milovat *et ha-Makom*? Verš odpovídá: *ta slova, která ti dnes přikazují, budeš mít na srdci* – protože jen tak poznáš Toho, Jenž řekl, a byl svět.“ [A v More Nevuchim III, 28: *ki ha-ahava hazo lo tihje ela be-hakarat hameciut kfi-še-hi*, že tato *ahava* spočívá jediné v poznávání

**skutečnosti** takové jaká je. A podobně I, 34: *lachen chova be-hechlet lehitbonen be-chol meciut kefi-še-hi*.] [...]

35. NUTNOST SOUSTŘEDIT SE [...] Lidé říkají: já nemám nic proti studiu gemary, ale postarej se o to, aby mě to bavilo. Pokud mě to bavit nebude – půjdu na film. Pokud studium gemary bude stejně zábavné jako film, jsem ochoten učit se gemaru. Jenže gemara se s filmem nemůže měřit, to je nemožné. Studium gemary vyžaduje soustředěnost, soustředěnost po dlouhou dobu. Je to složité, větví se to, jedna věc je spojená s jinou. Je to zdlouhavé, hluboké a abstraktní.

## 36. HA-TELEVIZIA

Ale kvůli rozšíření televize – televize coby metafora i coby přístroje – si člověk uvykl na velmi malé dávky soustředěnosti. U televize se nemusíš vůbec soustředit, je zakázáno vzbudit potřebu se soustředit, protože pokud se jen na okamžik soustředíš, abys přemýšlel, přijdeš o další obraz. Sdělení musí být co nejnanežněji vnímatelné a co nejnanežněji pochopitelné, protože hned vzápětí musíš přejít k dalšímu. Když čteme knihu, je potřeba myslet. Dokonce i když čteme nějaké vyprávění, je potřeba myslet. Ale u televize není o čem přemýšlet, je zakázáno přemýšlet, protože jinak tratiš. Jsi pasivní, povrchní, lhostejný, pod vlivem vizuálních a zvukových vjemů.

Dokonce ani relativně inteligentní televizní programy – například zpravodajství s komentáři, ve kterých jeden události vysvětluje tak a druhý onak – netrvají déle než půl hodiny, a jednotlivé příspěvky pět minut. Ptám se vás: je možné něco rozebrat za pět minut? Nemá člověk větší potenciál schopnosti se soustředit? Premiér se na obrazovce ukáže tři minuty. A co má vlastně říkat déle než tři minuty? Někdy ho ukazují déle,

ale nenechají ho domluvit, novináři každé dvě minuty změni téma. Nemusí to být hned projev nezdvornosti; diváci by se déle nedokázali soustředit, a proto je potřeba stále měnit téma. Z lidí se stávají hlupáci. To je obrovská tragédie lidského druhu, *televizia* ohlupuje rozum [mišna Chagiga 2, 1: „pokud někdo nebere ohled na *kavod* svého Majitele, bylo by lepší, kdyby nepřišel na svět“. Rambam v komentáři k mišně píše: „kdo nebere ohled na *kavod* svého Majitele“ znamená: „kdo nebere ohled na svůj rozum [*sechel*] a nemá s ním slitování“, protože rozum, to je *kavod* Ha-Šem [*kavod*: sláva, důstojnost, čest; a v More Nevuchim: *kvar bearnu ki-acmo jit'ale nikra gam kevodo be-omro harení na et kevodecha*]. Protože kdo si neuvědomuje, jakou hodnotu má tato věc, která mu byla darována, stane se *hefkerem* [majetkem bez majitele] v rukou svých vášní a tužeb a je jako zvíře [*behema*], a počítač jí v tom částečně asistuje, protože místo aby ses snažil a přemýšlel, zmáčkneš na klávesu a počítač ti odpoví. Stává se z tebe člověk počítačových figlů [*iš tachbulot machšev*], místo abys byl člověkem prohlubujícího myšlení [*machšava ma'amika*].

© rav Šlomo Aviner

Vážení čtenáři, toto je poslední číslo G.Š. Budete-li mít do budoucna zájem o případné nepravidelné zasilání krátkých překladů (Pninei Halacha apod.), napište na naši mailovou adresu. Gut šabes!

## SHABBAT TIMES - PRAHA:

- **Mincha&kabalat šabat**: 15:55

- **Šachrit**: 9:00

- Sof zman šma (GR'A): **10:03**

- Sof zman tfila: **10:44**

**ŠIJUR ON PARAŠAT ŠAVUA** vždy  
hodinu před minchou v midraši,  
(česky/in Czech)

- **Mincha @ seuda šlišit**: 15:35

- Ški'a: **16:13**

- **Maariv & havdala**: 17:05

- **Šabat leaves**: 17:09

olomouc -10, brno - 8, karlovy vary, +6, teplice +3

V ÚTERÝ JE ROŠ CHODEŠ ŠVAT

gut šabes, šabesové čtení. vydává pražský rabinát.  
redakce: immanuel chá

download: www.kehila-olomouc.cz  
email: gut.sabes@bluetone.cz